తిరోగమనము

[కథానిక]

— శ్రీ పోతుకూచి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి —

ఎందుకోగాని అప్రయత్నంగా ఆ వీథిలోకి వెళ్ళాడు వెంకట్రావు. ఏమీ పనిలేదు. పొద్దు గడవాలి. పొద్దుగూకితే నిద్రాదేవి నాహ్వానించవచ్చు. తలవంచుకొని వెళ్ళే స్వభావముమటుకు కాదు. దారిలో ఎన్ని ఇళ్ళుంటయ్యో అన్నింటినీ పరీక్ష చేస్తూ పోవాలిసిందే. ఇంత బాగా చూస్తున్నా అతని దృష్టి ఎప్పుడూ పూలచెట్లమీదనే ఉంటుంది. మనుష్యులున్నా కనబడరు. పూలచెట్లంటే సరదా. వాళ్ళ ఇంట్లోకూడా ఎన్నో మొక్కలను పెంచుతాడు. ఊరంతా పూసినా, అవిమాత్రం సకృత్తుగానే పూస్తూ ఉంటవి. కారణం తెలియదు.

సుమారు సాయంత్రం నాలుగుగంట లవుతుంది. అకస్మాత్తుగా మేఘా లాకాశాన్ని కమ్మివేసినై. వర్ష చిహ్నాలన్నీ బాగా కనబడుతున్నై. ఐనా భరవసా. ఇదేం చేస్తుందిలే అని బయలుదేరాడు. ఒక వందగజాలు నడవగానే సన్నచినుకు బయలుదేరింది. నిర్లక్ష్యంగా ముందుకు సాగిపోతున్నాడు. క్రమేణా వర్షం పెద్దదైంది. ఏపంచనైనా చేరి వాన వెలిసినాక పోవచ్చు. కాని చాలా బిడియస్తుడు. చాలావరకు తడిసిపోతున్నాడు. గాలికూడా ఎక్కువైంది. పక్క యింట్లో ఎవరో నవ్వారు. తన్నుచూచే నవ్వారని తిరిగిచూశాడు. ఎవరో అమ్మాయి కనబడ్డది. కోపం వచ్చింది. ముందుకు వెళ్లి అక్కడొక ఇంట్లో ప్రవేశించాడు. వసారాలో నుంచొని చూచేసరికి ఇల్లు తాళంపెట్టిఉన్నది. ఇక ఫరవాలేదని చొక్కా, ఉత్తరీయం తీసి పిడిచి, ఉత్తరీయం కట్టుకొని, ధోవతి పిడిచి ఆరవేశాడు. ఒక మూల కదలకుండా, మెదలకుండా కూర్చున్నాడు.

వర్షం ఎంతసేపటికీ తగ్గుముఖం చూపలేదు. పోనుపోను ఎక్కువౌతున్నది. మనస్సులో రెండే ఆలోచనలు. ఇంటికి ఎలా చేరటమా, ఆ అమ్మాయి తనను చూసే నవ్విందా ? అని. చీకటి కమ్ముకున్నది. ఏమీ తోచలేదు. అది దయ్యాల మేడని అతనికి జ్ఞాపకం వచ్చింది. వెంటనే లేచి, తడిస్తే తడిశానులే అని ఇంటిదారి పట్టాడు. దారిలో మళ్ళీ ఆ అమ్మాయి నవ్వుతుందేమో చూడాలని పరికించాడు. అదేఇంట్లో అదే అమ్మాయి మళ్ళానవ్వింది. అతని కర్థంకాలేదు. కోపం వేసింది. కాని ఏమంటాడు ? రేపు విచారిద్దాములే అని ఇంటికి తడిసి ముద్దయి వెళ్ళాడు.

మర్నాడు వెంకట్రావుకు జ్వరం వచ్చింది. శైత్యభారంకూడాను. ఆవూరికి కొత్తగా లేడీడాక్టరు వచ్చిందని విన్నాడు. ఆవిడహస్తవాసి మంచిదని ఊళ్ళో పేరుపుట్టింది. కాని ఆవిడఇల్లెక్కడో, ఆస్పత్రీ ఇల్లూ ఒకే చోట ఉన్నయ్యో, లేవో ఏమీ అతనికి తెలియదు. ఐనా నోట్లో నాలిక ఉంటే కనుక్కోలేకపోతానా అని బయలుదేరి తిరిగి తిరిగి చివరకు కనుక్కొన్నాడు. క్రిందటిరోజు ఆ అమ్మాయి నవ్విన ఇంట్లోనే ఆలేడీడాక్టరుంటున్నదని కనుక్కున్నాడు. ఇక డాఇంట్లోకి వెళ్ళి "డాక్టరుగారూ" అని పిలిచాడు, అమ్మాయే బయటకు వచ్చి, ఇతణ్ణి

చూచి మళ్ళా నవ్వింది. కోపమూ, సిగ్గూ వచ్చినవి. అదంతా అణచుకొని "డాక్టరుగా రున్నారా"అని అడిగాడు.

"ఉన్నారు. ఏంపని ?"

"కొంచెం చెయ్యిచూచి, మందివ్వాలి"

"ఎవరికి ? మీకేనా ?"

"ఆ. వారిని పిలవండి"

"నేనేనండీ" అని అంటూ మళ్ళా నవ్వింది. ఇదంతా నిజమో అబద్ధమో అతనికి తెలియలేదు. ఆవిడను ఎగాదిగా చూచాడు. తన్ను చూచి ఇలా నవ్వడమెందుకు ? అసలావిడ డాక్టరవునో కాదో? కాకపోతే తనను ఇంకా వెర్రివాడికింద కట్టేస్తుంది. ఐతే ఇలా రోగులనుచూచి నవ్వడమేనా మర్యాదాలతుణాము ? ఐతే ఐందని తనకు శైత్యభారం చేసిందనీ, అన్నహితవు లేదనీ చెప్పకొన్నాడు. మందీయవలసి ఉంటుందని విన్నవించాడు.

"నిన్న వర్షంలో తిరిగితే జబ్బుచేయదూ?" అన్నది.

"అంతమాత్రానికే జబ్బు చేస్తుం దనుకో లేదండీ" అన్నాడు.

"ఓహో ! ఆలాగా !" అని నవ్వి, ఇంట్లోకి వెళ్ళి వెంటనే వచ్చి నాడిని పరీక్షచేసి, తర్వాత స్టెతోస్కోపుతో చూచి, లోపలనుంచి మందుసీసా తెచ్చి మూడుగంటల కొకసారి పుచ్చుకోవాలని చెప్పి యిచ్చింది. సరేనని లేచాడు.

"కన్సల్టేషన్ కు, మందుకు డబ్బీయకుండా నేనా పోవటం" అని మళ్ళీ నవ్వింది.

"సరే, కానీయండి. నేను నయమయేదాకా పుచ్చుకోవాలిగా. చిట్టచివరకు మొత్తంబిల్ ఈయండి. అలాగే ఇస్తాను."

"సరే" నన్నది.

"అయితే మీరు పదేపదిగా నవ్వుతున్నారు, ఆ నవ్వు కేదైనా మందు పుచ్చుకోగూడదూ ?"

"ఎప్పుడు నవ్వాను ?"

"నిన్న రెండుసార్లు చూచాను. ఇవాళ నేవచ్చినప్పటినుంచీ చూస్తున్నాను."

"ఎందుకు నవ్వానో మీకు తెలుసునా ?"

"తెలీదు."

"వర్షంలో పోతున్నందుకు, దయ్యాలమేడనుంచీ భయం పుట్టి పోతున్నందుకు నిన్న నవ్వాను."

"నాకు భయమని మీ కెవరు చెప్పారు ?"

"మీ కళ్ళల్లోనే అదంతా తెలుస్తున్నది."

"కళ్లు సరిగా పరీక్షచేసి చెప్పండి. కంటి వైద్యం నాకూ తెలుసు. ఆ మాటకు వస్తే కంటివైద్యం తెలీనివాళ్లెవరు ?"

"ఓహో, చాలావరకూ ఉన్నదే సంగతి."

"నేనన్నానని మీకు కోపంవద్దు. కంటిని చూస్తే దయ్యాలసంగతి వెంటనే తెలుస్తుం దన్న మాట."

"నాకు తెలీదనుకోండి. మీరే సాయంత్రం మళ్లీ ఆ మేడదగ్గరకు వెళ్లి అక్కడ కూర్చోండి. ఏం జరుగుతుందో చూచి నాకు చెప్పండి. ఆతర్వాత మిగిలిన విషయాలను మాట్లాడుదాము" అన్నది.

సరేనని అత నింటికి వెళ్లాడు. ఆవిడ లేడీ డాక్టరు కాదేమోననే ఆశంకచేనైతేనేమి, దడుచుకొన్న కారణంచేనైతేనేమి, ఏమైతేనేం జ్వరం తగ్గలేదు. కాని అక్కడేం జరుగుతుందో చూదామని ఆ సాయంత్ర మామేడ వసారాలోకి వెళ్లి కూచొన్నాడు. చాలాసేపున్నాడు. కొంతసేపటికి ఇంటిలోపల ఏదో అలికిడైనట్లున్నది. తలుపులన్నింటివైపూ చూశాడు. అన్నిటికీ తాళాలు వేసి ఉన్నవి. ఇంట్లో ఎవరినన్నా బందిఖానాలో ఉంచారా అని ఆలోచించాడు. పోనుపోను అలికిడి ఎక్కువైంది. "లోపలున్న దెవరు"అని అరిచాడు. సమాధానం లేదు. మళ్లీ కేకవేశాడు. కొంతసేపటికి ఎవరో లోపలనుంచి స్త్రీకంఠంతో "ఈ తలుపువద్దకు రండి, ఎవరో మీరు"అని విసికించింది. ఆ శబ్దంవైపే వెళ్ళి తలుపు దగ్గర నుంచొని "ఇక్కడేనా" అన్నాడు. "అవు" నన్నది ఆమె.

"అయితే మీరెవరు? లోపల ఎలా చిక్కుపడ్డారు?"

"తీరికగా చెప్తానుగాని చీకటిపడేలోపల ఈ తాళం పగలగొట్టి ఎలాగైనా నన్ను విడిపించి మీయింటికి చేరవేస్తే ధన్యురాలను. మీమేలెన్నటికీ మరచిపోను. రేపుప్రొద్దున్నే నాదారిన నే వెళ్ళిపోతాను" అన్నది.

వెంకట్రావు "ఇప్పుడే వస్తా"నని చెప్పి, కాసేపు తాళాన్ని చూచివెళ్లి పనిముట్లతోను, తాళపుచెవుల గుత్తితోను వచ్చి తాళం తీశాడు. చాలా తేలికగా, అప్రయత్నంగా వచ్చింది. లోపల పాతికేళ్ల యువతి ఉన్నది. అప్పుడే సూర్యాస్తమయమైంది. మళ్లీ తాళ మెప్పటిలాగానే వేసి, దారి తప్పించి, ఎవరికీ కనబడకుండా పోవాలని బండిచేయించుకొని, తన యింటికి ఆవిడను తీసికొనివెళ్లాడు. స్నానంచేసి, భోజనం చేసింది. ఈలోపల వెంకట్రావు డాక్టరుగారింటికి వెళ్లి, తన జబ్బేమీ తగ్గలేదనీ, ఆ మేడదగ్గరకు వెళ్లాననీ, ఏదో అలికిడి ఐందిగాని, ఎవరు వారంటే ఎవరూ పలకలేదనీ, విసుకుపుట్టి తిరిగివచ్చాననీ, ఉన్నవీ లేనివీ కల్పించి చెప్పాడు. "రేపుదయం మళ్లా వెళ్లి రండి" అని చెప్పి మళ్లీ మందు ఇచ్చింది. అతడింటికి తిరిగి వచ్చేసరికి ఆ స్త్రీ భోజనంచేసింది. రాత్రి తొమ్మిది గంటలైంది. తనకు ఒంట్లో బాగా లేకపోవడంచేత భోజనాపేక్ష లేనేలేదు. ఆమె ఎవరో, ఆమె కథ ఏమిటో, ఆ యింట్లో ఎందుకు, ఎలా బంధింపబడ్డదో వినాలనే కుతూహలంతో ఆమె నడిగాడు. ఆమె మొదలుపెట్టింది:

"నే చెప్పితే మీరెవరూ నా విషయం వెంటనే నమ్మరు. కాని. చెప్పుతున్నాను. నేను ఈ ఊరికి బయలుదేరి నాలుగురోజులైంది. డాక్టరుగా ఇక్కడ ప్రాక్టీస్ పెట్టితే లాభకరంగా ఉంటుందని విన్నాను."

"ఐతే మీరు కొత్తగా వచ్చిన లేడీడాక్టరుగారా?"

"అవును."

"ఐతే ఇక్కడ ఇంకొక ఆవిడ డాక్టరుగా ఉంటున్నదే ఆవిడ ఎవరు?"

"ఆవిడసంగతే నే చెప్పబోయేది. నాకు దారిలో ఆవిడ కలిసింది. తను దిక్కులేనిదాననీ, జీవనోపాధి ఏమీ జరగటంలేదనీ, వైద్యం కొంచెం కృషిచేశాననీ, ఏపంచనైనా ఉండాలని బయలుదేరాననీ చెప్పింది. ఇంకా ఏవేవో సంగతులను చాలా దీనంగా చెప్పింది. జాలికలిగి నావద్ద ఉండవచ్చునని చెప్పాను. అంతకుముందే ఆ ఇల్లు అద్దెకు తీసికొన్నాను. అక్కడ ప్రవేశించి నాసరంజామా విప్పేసి సద్దుకున్నాను. మర్నాడుదయము ఆ మేడలో ఎలా చేరానో నాకే తెలియదు. రోజువిడచి రోజు అక్కడ కా అమ్మాయి ఉదయంపూట వచ్చి నా సంగతి గమనిస్తూ నాకు కావలసిన పదార్థా లిస్తూఉన్నది. ఇవాళ ఉదయమే వచ్చిపోయింది. అనేకపర్యాయా లడిగాను నన్ను బంధించట మెందుకని. ఆ మందులన్నీ ఇచ్చేస్తాను నన్ను వదలివేయమన్నాను. కాని వదలదు. ఆమె ఉద్దేశ్య మేదో నాకు తెలియదు. నా అదృష్టవశాత్తూ మీరు నాకు విముక్తి చూపారు ఇవాళ."

"మిమ్మల్నెందుకు బంధించింది?"

"నాకే తెలియదు."

"పోనీ, నే నడిగి తెలుసుకోనా?"

"వద్దు. నాదారిన నే వెళ్ళిపోతాను."

"ఆవిడ ఎవరో, ఎందుకు వచ్చిందో, ఎందుకీపని చేసిందో తెలిసికొని, తగిన శాస్తి చేయటం మా విధ్యుక్తధర్మం."

"నే వెళ్లిపోయినతర్వాత మీరేమైనా చేయవచ్చు. నాయందు దయఉంచి నన్ను క్షమించండి."

అంటూ దీనంగా బ్రతిమాలుకొన్నది. అతడేమీ మాట్లాడలేదు. ఇందులో ఎంత నిజమో, ఎంత అబద్ధమో తెలీదు. నిజం డాక్టరెవరో తెలిసికోవటంకూడా కష్టంగా ఉన్నది. మనస్సు పరిపరి విధాల పరుగెత్తింది. అంతా అయోమయంగా ఉన్నది. పిచ్చి ఎక్కినట్లైంది. ఎలాగైనా ఈవిడ ఇక్కడ ఉండగానే నిజం తెలుసుకోవటమే యుక్తమని నిశ్చయించుకొని, ఆరాత్రి ఆవిడ నిద్రపోగానే, గబగబా లేచి తలుపువేసి, లేడీడాక్టరుఇంటికి పరుగెత్తాడు.

తలుపు గట్టిగా కొట్టి పిలిచాడు. ఆవిడ బయటకువచ్చి "ఎందు"కన్నది. "తనకేమీ తగ్గలేదనీ, జ్వరం బాగా ఉన్నదనీ, అందుకని వచ్చా"ననీ చెప్పాడు. ఆమె విసుక్కొన్నది. కసురుకొన్నది. సణుగుకొన్నది. ఇదంతా గమనించి అసలుకథ విప్పటం మొదలు పెట్టాడు. తను మళ్లీ వస్తూవస్తూ ఆ మేడదగ్గరకు వెళ్లానని, అప్పుడే అందులోనుంచి ఎవరో స్త్రీ తలుపు పగలగొట్టుకొని బయటకు వస్తున్నదనీ, తన కాళ్లమీద పడి ఆ సంగతి ఎవరికీ చెప్పవద్దని బ్రతిమాలుకొన్నదనీ, ఎవరుమీ రంటే తనే లేడీడాక్టరునని చెప్పి గబగబా రైలువద్దకు వెళ్లి అదృశ్యమైపోయిందనీ చెప్పాడు. ఆవిడ వింటూవింటూనే కూలబడ్డది. కొంతకాలం నోటిమాట రాలేదు. కాసేపటికి అప్రయత్నంగా "ఇదంతా వాస్తవమేనా ?"అని అడిగింది. "అవు" నంటూ—

"మీకూ, ఆమెకూ గల సంబంధ మేమిటి ?"

"ఆమె నన్నీవరలో చాలాకష్టాలు పెట్టింది. నేను ఏపని చేయబోయినా అడ్డుతగలటం మొదలు పెట్టింది. ఎంత చెప్పినా ఆమె వినలేదు. చివరకు నే నీవూరు బదులుదేరితే నావెంట బడింది........."

"మీరే వెంటబడ్డారని విన్నాను."

"ఎవరు చెప్పారు ?"

"నాదగ్గర మీ అబద్ధాలు కట్టిపెట్టి నిజం చెప్పండి. అసలు డాక్ట రెవరు ?"

"రాత్రిపూట మందుకని వచ్చి, ఇలా గోల చేయటం మర్యాదేనా ?"

"మర్యాదో గిర్యాదో నాకేమీ తెలియదు. మీ ఇద్దరిలో అసలు డాక్ట రెవరో తేల్చుకోవాలి. అంతదాకా మీ రీ ఇల్లూ, ఊరూ వదలటానికి వీలు లేదు."

అని అంటూ ఆమెచేయి పుచ్చుకొని బయటకు తీసికొనివచ్చాడు. ఆమె కేమీ తోచలేదు. ఎక్కడకు తీసికొనివెళ్తాడో చూదామని నిశ్చయంగా వస్తున్నది. చివర కతని ఇల్లు చేరారు. లోపల ప్రవేశించినతర్వాత నిద్రిస్తున్న స్త్రీని చూచి లేపింది. ఎవరి ముఖానా నెత్తురుచుక్క లేదు. ఇద్దరూ నిశ్చేష్టులైనారు. ఇద్దరూ వెంకట్రావును ఉరిమిఉరిమి చూచారు. అతని కేదీ బోధపడలేదు. గబగబా బయటకువచ్చి ఇల్లు తాళంపెట్టి తన స్నేహితులను పిలుచుకొని రావటానికి వెళ్ళాడు. అతడు మళ్ళీ వాళ్ళతో వచ్చి తలుపు తెరచిచూచేసరికి ఇద్దరూ లేరు. ఎక్కడకు పోయినారో తెలీదు. ఆస్పత్రికి వెళ్ళారు. అక్కడ సామాన్లుకూడా లేవు. పాడుబడ్డ మేడదగ్గరకు వెళ్ళారు. అది శిథిలమైపోయిఉన్నది. నిరాశతో ఇంటికి వచ్చారు. తలుపులు పగలగొట్టిఉన్నవి. స్నేహితులతనిని వేళాకోళంచేయటం సాగించారు. అతని తల పగలగొట్టుకొనిపోయింది.

స్నేహితులను పంపించి స్టేషనుకు వెళ్ళాడు. అక్కడ ఆ ఇద్దరూ ఉన్నారు.

"నాతో చెప్పకుండానే వచ్చివేశారేం ? మీకోస మంతా వెదకి వెదకి వచ్చాను" అన్నాడు.

"ఇప్పుడైనా డాక్ట రెవరో తెలిసిందా ?"అని అతనిచే విముక్తికాబడ్డ స్త్రీ అడిగింది.

"మీరు వెళ్ళటానికి వీలులేదు" అన్నాడు.

"ఎందువల్ల ?"

"మీ రేదో చేస్తున్నారు. మీ రిప్పుడైనా మీసంగతి తెలుపుతా రనుకొంటున్నాను"

"అదే మీవల్ల కానిపని" అని రెండవ స్త్రీ అన్నది.

"పోనీ, మిమ్మల్ని రైలెక్కించి పోతాను." అన్నాడు. మాటలసందడిలో రైలువచ్చింది. ఎక్కువ కాలము రైలాగ దావూళ్ళో. ముందు సామాన్ల నన్నింటినీ ఎక్కించాడు. తర్వాత డాక్టరు నెక్కించాడు. ఆమేడలో నున్న స్త్రీకి స్థలం దొరకలేదు. వేరేచోట చోటు వెతుకుతూఉన్నది. ఇంతలోకే రైలు వెళ్ళిపోయింది. అతడూ, ఆమే కలిసి ఇంటిదారి పట్టారు. దారిలో 'నిజం చెప్ప'మని మళ్ళా ప్రాధేయపడ్డాడు. "ఇంటికి వెళ్ళినాక" అని ఊరుకొంది. ఇంట్లో ప్రవేశించినతర్వాత—

"ఆ అమ్మాయి ఎవరో మీ కిప్పటికైనా తెలిసిందా ?"

"లేదు."

"నా చెల్లెలే !"

"ఐతే ఇలా ఎందుకు వర్తించింది ?"

సమాధాన మీయకుండా, అప్రయత్నంగా లేచి, అతని చేయిపట్టుకొని నిల్చొనమన్నది. అతను నిల్చొన్నాడు. వెనక్కు తిరిగి చూడమన్నది. ఏమిటో నని చూచాడు. ఇంతలోనే అతని నడుమును చేతితో చుట్టి, రంకులరాటంలాగా తిప్పుతూ, నెమ్మదిగా "ఇప్పుడు నే నెవరో తెలిసిందా" అన్నది. పిచ్చి ఏమైనా ఎత్తడం చేత అలా బంధించిందేమో ననుకొన్నాడు. కాని మాట్లాడలేదు. చివరకు అతన్ని కూచోబెట్టి—

"ఆ మేడలో ఎవరున్నారో తెలుసా" అన్నది.

"తెలీదు" అన్నాడు.

"మా అమ్మా వాళ్ళున్నారు."

"ఐతే మీ చెల్లెలు వెళ్ళిపోయిందేం ?"

"రేపు వస్తుంది."

"మందులుకూడా తీసికొని వెళ్ళిందేం?"

"మందులు కావాలా ?"

"నా కెందుకు ?"

"ఐతే ఇన్నిసార్లు దానిచుట్టూ తిరిగా రెందుకు ?" ఈవాగుడును ఆపాలని అతడు మాట్లాడలేదు. ఇప్పుడే వస్తానని చెప్పి బయటకు వెళ్ళింది. ఎంతసేపటికీ రాలేదు. కోడికూసింది. క్రమేణా తెల్లవారింది. ఆ అమ్మాయి రానేలేదు. ఎక్కడికి వెళ్ళిందో, ఏమో ? కాని ఆ మెతలలో పెట్టుకొన్న మల్లె పూ వెందుకో అక్కడ పడిపోయింది.